

16. червня 1940.

ПЕРШОГО ЕТАПУ НЕ ПЕРЕСКОЧИТИ.

В 3-тньому числі Вид. Гол. Редакції У.П.С. розглядає автор Б-ко питання, якого не слід поминути мовчанкою. "Готуймося до другого етапу" - кличе автор наголовком і змістом статті, приймаючи, що "українське питання правдоподібно стане на порядок дня в цілий свій зріст напередонні закінчення війни", що "справа української державности мусить стати одною з поважніших фігур на політичній шахівниці". Над цим застановляться тут не будемо. Виключаємо, що хто небудь з політично думачих українців з амбіцією бути активним учасником такої правдивої революції, якою буде українська так внутрі як і на зовні міг уявляти собі видвигнення "української справи" інакше як тільки самою українською силою. Для нас це аксіома. Українська справа в нашому розумінні завелика справа, щоб на ній могло кому небудь залежати так як нам на ній залежить. Клієнтами бути не хочемо. Хто ставить на конюнктуру буде соромно розгромлений, а хто розраховує на українську клієнтелю, того український нарід переконає, що він помилявся.

Але до річи. Як уявляє собі автор підготовку до другого стану. "Уявім, пише автор, що обставини складуться для нас якнайліпше: Україна здобуде політичну незалежність і зможе розпочати державну розбудову. Як конкретно приступимо до цього завдання - починаючи з Києва і кінчаючи на маленькому селі?... Ми знаємо, що український нарід ненавидить окупантів, прагне незалежного життя і підтримає тих, хто допоможе йому їх повалити. Але далі цього, мрії нашого народу навряд чи сягають. Жадних вироблених поглядів на плян державної розбудови він звичайно не має. Там, в Україні, застанемо маси, що підуть за нами; застанемо хаотичну господарку і річ зрозуміла - розгублену а то й знищену подіями адміністрацію. Україна чекатиме від нас ідей і програми. Ми їх маємо. Але треба завчасу здати собі справу, в який спосіб вони реалізуватимуться в практичному житті... Новий український провід муситиме в найкоротшому часі охоронити всі ділянки життя держави на цілій її території. Починаючи від Голови Держави, через міністрів, краєвих, обласних і т.д. керівників, на старості села кінчаючи - кожен муситиме мати завчасу вироблений плян. З першого ж дня треба буде уникати хаосу та розгублености й дезорганізації, що найбільше підривають довіря мас до влади. Тому програма, а особливо її виконавчий шлях мусить бути в нас розроблений так, щоб кожен міг ними кермуватися в практичній роботі. Вже тепер треба зафіксувати, що має робити уряд, як практично зорганізувати державну адміністрацію, господарство, шляхи, працю, й що найважливіше - військову силу". У висновку автор вказує на необхідність підготувати для переведення "конструктивного пляну" державного будівництва кадр фахівців.

Над заторкненим автором питанням варто би зупинитися довше. Шкода що цього не можемо зробити в цій одній статті. Скажемо коротко: основна наша державна організація створить наша переможна революція. Перед нами стоїть завдання знищити нашу революційною силою силу наїздника, не затемнюймо собі наново справи і говорім про нього в однині !/ і взяти владу в свої руки. Для нас найважливіше питання влади. Розумієть-

ся само собою, що коли ми змобілізуємо достаточну революційну силу, яка знищить владу наїздника, то ця влада опиниться в руках революції. Нехай нам не здається, що валення влади наїздника й організація власної влади а далше т.зв. державне будівництво це два окремі завдання. Одне виростає з другого. Нехай нам не здається, що коли валимо революційним шляхом ворожу владу й встановлюємо власну не робимо нічого для державного будівництва. Власне ми робимо цим все найосновніше. Невдалий бунт це деструкція в існуючому порядку. Переможня революція - це конструкція. Коли влада опиниться в руках революційних народніх мас, чи можна говорити про анархію? Чи можлива непереможня революція без того, щоб влада на селі і в місті, в колгоспах, фабриках і промислових центрах не була в руках революційного елемента, без того, щоби не були опановані, дороги, шляхи сполучення, військові об'єкти, залізниці, почта, без опанування зв'язку і то не тільки моментально. Революція мусить розпоряджатися ініціативою. Транспорт мусить працювати, отже треба, добувати вугіль, нафту. Армію й місто треба подувати, отже треба продукувати хліб. Не можна отже відкладати цих справ до другого стану, бо він без цього взагалі не заіснує.

Нам не потрібний окремий конструктивний план для другого етапу. Будувати цей план сьогодні це власне впровадження балагану. Мусимо пам'ятати, що революція переможе тільки тими засобами, що зараз існують. З нічого не можна зробити нічого. Мусимо сказати собі ясно, що перемога української революції буде вможливлена тільки шляхом опанування тих організаційних і матеріяльних засобів якими розпоряджає зараз наїздник. Як їх опанувати - ось наш конструктивний план. Коли стоїмо на становищі, що "кріі нашого народу не сягають далі, поза повалення влади ворога" що "жадних вироблених поглядів на план державної розбудови він звичайно не має" то не варто й силуватися на те, що без участі народу не може вдатися. Це не відповідає правді. Українські селяне знають, що колектив муситиме працювати далше, бо їсти треба. Во чому ж мали б не працювати в ньому, коли революція вчинить їх господарями національного добра, якого тепер ніхто не прийде їм загарбати, коли самі визначуватимуть собі висоту нагороди, ділити плоди своєї праці і т.д. Ні не можна українських колгоспників вважати нерозумними людьми тільки тому, що колективна завела московсько-білгородська влада. Так мається справа й з іншими ділянками життя. "Валення ворожих устроїв" про яке згадує автор як про головну нашу "вмілість" відноситься в першу чергу до повалення ворожої влади, до знищення її визиску, поневолення, гнету і переслідувань до ліквідації в цьому устрою усього що є джерелом пониження, несправедливості, відсталості, нужди і всякого лиха. А це річ ясна не є рівнозначна з тим, що знищити цей устрій так, щоб не лишився камінь на камені.

Якщо ми поставили собі таке завдання вершком нашої амбіції то дійсно сумний був би наш кінець. Навпевно прим. уневажнення старого адміністративного поділу і впровадження нового тоді коли не час спричинило б взірцевий балаган в якому не булоби й натяку на якийсь конструктивізм і т.д. і т.д. Ні, ми мусимо сказати собі ясно, що багато з того устрою в нас залишиться і вийде на наше добро, бо цей устрій буде тепер нашою зброєю так само, як совітського виробу віновок, танк, трактор, літак і пр. Інакше й бути не може, бо в даному моменті буде не можливо мати іншу зброю, хочби і краду.

Не думаймо, що Україна це пустиня, а український нарід, що бореться за визволення став нагло не здібним до нічого. Не було б кому визволятися.

Розвал терми, влада в Україні українському народові - ось тема нашого правдивого конструктивного плану. Як це зробити? Ось над чим треба застановлятися й думати. Безперечно тут ба солідної фахової всесторонньої підготовки, але тільки під одним вирішним кутом: В ЯКИЙ СПОСІБ ОПАНУВАТИ УКРАЇНСЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ ТАКОЮ, ЯКОЮ ВОНА ЗАРАЗ Є, з її людським матеріялом, з її організаційними й матеріяльними засобами. Якнайбільш всесторонні студії цієї діяльності під тим кутом створюють перед-посилки нашого конструктивного плану. "Конструктивні теорії" що схожують переочити цю діяльність, діяльність самої нашої революції залишаються теоріями. Шкода на те часу.

I.

Перша дає деякі дані до напрямних, друга своїми шляхами і засобами реалізує поставлену собі ціль. Від основної напрямної залежить зміст політики, її успіх і його тривкість куди більше чим від засобів і шляхів, які можна змінити залежно від потреб положення чи доцільності дня а навіть моменту. Тому так важно і цінно є знайти правильні напрямні в політиці, важніше і цінніше чим тактично-емпіричні ходи. Велике серце мусить оживлявати змісл синтези, якщо напрямна має правильно і щасливо збагнути прийдешнє а не бути відірванор від землі спекуляцією інтелектуалів.

Такими цінними причинками до наших напрямних є безсумніву "кілька думок про Третій Рим", як теж суттєве розрізнення Версаля від Москви. Обі статті спрямовані на поширення горизонтів /часово - ген аж у ту епоху, яка прийде після того, як промине той Третій Рим, що назриває на наших очах/ і на поглиблення ґрунту під українську підметність /щоби виключити те, що в такій чи іншій формі символізується в українській історії назвою Андрусова, /що на думку декого, гряде й тепер/.

З різних причин /так би мовити виховних/ є вказано в таких випадках залишити місце на власну творчість політичної думки і чину читача. Та люди дійсности і люди чину мусять в тому випадкові вміти зайняти конкретне становище до актуальних подій і вміти відповісти собі не лише на питання "що" /яке є для них самозрозуміле/, але також на питання "як", /яке є куди - куди складніше/. Наш загал відповідає собі на перше питання: "Україна", а на друге: "українська революція"... В останньому часі світової суматохи усвідомлює собі наг загал існування й роль зовнішнього світа в поневоленні згл. визволенні України й додає можливість використання - нажаль куди рідше - витворення відповідної зовнішньої кон'юнктури.

Кому не заїмпонує гідне місце й роля українського народу, з якою накреслене у згаданій статті наше відношення до Третього Риму?! Хто не відчуває і не бачить як на долоні, що віра в себе, віра проти всіх і вся є передумовою не лише того місця й ролі, але й самого вироблення української особовости, ба, може навіть перетривання української субстанції!

Руїна й історична задержка, яку спричинив собою для України Андрусів є безприкладна і страшна. Для того, щоби супроти неї не заснути, вільно і треба все зробити - навіть малювати чорта на стіні. У Німців своє подібне невідступне мemento сповняє примара Вестфальського миру а навіть загроза його слабшого наслідування - Версаля. І для них рятунок був і є: протиставлення всім і вся власними силами.

Сьогодні ми є свідками, як вирішується сучасний сплет і конфлікт поодиноких самостійних народів. Сьогодні влєжбріональній стадії конфлікту бачимо, як самостійні і на вершку своєї могутности імперії невідлучно сковуються зі собою в сови і на шляху своїх походів примушують усіх менших по дорозі определяватися по цей або той бік фронту.

Українські Землі в своїй масі під наїздом Москви, яка покищо ані сама не определилася, ані її не определили. Коли це станеться, нагода для українського зриву наблизиться до нас ще один великий крок, бо ж очевидно, що самою суматохою між собою, розрватимсяме старий світ а в ньому в свою чергу Москва - основний стовп старого світу і складова частина Версайської системи. Цим останнім окресленням не хочу продовжувати дискусії на тему ролі Москви в творенні Версаля /бо це, по моему, перерішене географією, а не ходом міжнародніх актів і пересунень кордонів/, але усвідомити вічне питання: чи можна діавола виганяти чортом і вибрати між Версаєм а Андрусовим. Мені скажуть, що не треба вибрати, бо на дурне питання нема мудрої відповіді. В такому випадкові треба принайменше з'ясувати, в чому сьогодні в гарячий час творення нового світу й нового ладу в ньому - являється суть видвиженого питання. Про це другим разом.

У К Р А Ї Н І Н А П О С Л У Г И М О С К В И .

/На маргінесі XV. З'їзду К.П.б.У./

Недавно відбутий XV з'їзд КПБУ відобразив цікаві тенденції Кремля у відношенні до України. В тоні усіх нарад КПБУ слідна одна жура: наскільки Україна стала вже зняряддям інтересів Москви та наскільки вона опіє своїм функціям виконує. Поза зовнішніми шпигами - мовляв це "З'їзд КПБУ УССР" - в річевому трактуванні порушуваних з'їздом "українських проблем" не має вже жадної соромливости, яка принайменше казала бзаймати псзірне-українське становище в розцінці усіх справ. Усе упіньване під кутом кращого чи гіршого виконання плянів Москви із УССР, так наче би вже зівсім і знехтовано перестерігання "формально" де іонуючої "самостійности" УССР та КПБУ. Для нас це очевидно з різних оглядів добре, бо доби-ває існує радянське та на СУЗ дасть де нові аргументи помічні для розгортання протимосковського фронту.

Промови секретаря ЦК КПБУ М.С.Хрушова, секретаря ЦКЛКСМУ Уоменка, Серова, Корнійчука іт.п. та постанови З'їзду /одноголосно прийняті! / вказувть на цілковите використання як біктивно самостійної КПБУ, так державно адміністративних органів УССР для задовільнення бажанням Москви. Наскільки "справедливо прогнатовим складом" заступать учасники з'їзду партійні організації та кадри КПБУ УССР насвітлюють нам опі дані із самого тако з'їзду: 315.523 членів партії та 201.555 кандидатів - разом 521.078 комуністів, аорганізованих в 26.502 парторганізаціях /за даними із 1.IV.д.р./, а по національному складу 68.1% українців, 19.1 росіян, та 13.4 євреїв і 4.4 інших національностей нєртійців заступало на XV. з'їзді 564 делегатів, а з того 313 українців - себто 55.3% делегатів, 212 москалів - себто 37.5%, 23 євреїв - себто 4.5%, та 16 інших національностей - себто 2.7%.

А втім, говорючи про досягнення більшовиків, засалничу вагу має мати - на думку Хрушова - те, що "розгромлено троцькієтсько-бухарінські і буржуазно-націоналістичні банди" та що "добилися згуртування українського народу довкола Ленінсько-Сталінського ЦК ВКПБ, навколо великого вождя.

Із інших досягнень ось що підмічувано:

НА УКРАЇНІ - 27.374 колгоспи і 1025 МТС, 808 радгоспів, 88.243 тракторів, 30.000 в лишків комбайнів, понад 46.000 вантажних автомашин. В ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ - 155 колгоспів, 100 МТС, 31 радгоспи, 971 трактори.

ПАРТІЯ начисляла 1.IV.521.078 чоловіків, з них членів - 319,523, кандидатів - 201.555 чоловіків, від останнього з'їзду зросла партія на 235.260 чол. або на 82.3%. КОМСОМОЛ налічує 1.721.000 чоловіків. Від 1.січня 1939 до 1.IV. д.р. в ЛКСМУ прийнято 669.000 внаків і дівчат.

З КОМСОМОЛУ УКРАЇНИ ДО РІЗНИХ РОБІТ вислано 48.000 комсомольців з чого: 14.000 на Далекий Схід /!/, 11.000 в Донбас, на будівництво залізничної магістралі Акмолинськ - Картали 2.500... З 639 секретарів міських і райкомів комсомолу 630 це члени і кандидати партії. В ШКОЛАХ України є 324.609 комсомольців, при чому в бізучому році навчання прийнято в Комсомол 127.619 учнів. Піонерів - 3 мільони.

Обовязковий підручник "Короткий Курс історії ВКПБ" на Україні поширено в кількості 5.000.000 прим., з чого в українській мові 2.500.000.

ОВОРОНОЗДАТНІСТЬ ССРС ПІДНЕСЕНО завдяки успіхам промисловости, зокрема машинобудівельної, що виконала плян 1939 р. і збільшила випуск продукції за останніх два роки на 54%.

ТЕХНІКУМИ І СЕРЕДНІ ПРОФЕСІЙНІ ШКОЛИ випускають понад 80.000, а ВИЩІ школи понад 40.000 молодих спеціалістів. СЕРЕДНІ ШКОЛИ буде випущено в 1940 р. 79.000 учнів, тоді коли в 1937 р. випущено 22.500.

Та не зважаючи на опі й подібні досягнення жура за те, чи Україна вже нєрешті йде по лінії приказів Москви, не зникає, чого доказом уривок із резолюції, що її ми ось подаємо:

"З'їзд... відмічає, що поруч із великими успіхами в роботі комуністичної партії б. У. є історичні хиби... XV з'їзд особливо відмічає, що вугільний Донбас, який дає 58% всього загальносоюзного видобутку вугіля-

ля хоч і підвищив трохи вуглевидобуток, однак в результаті незадовільної роботи партійних, господарських і профспілкових організацій по ліквідації наслідків шкідництва і повторення перекручень, засуджених відомою постановою РНК і ЦК ВКПб в 1933-плану 1939 року не виконав... Зїзд з великим вдовolenням відмічає глибоку сталінську мудрість тих рішень, які ведуть до ще міцнішого поєднання інтересів держави і інтересів колгоспів. Ці рішення ... відкривають величезні можливості для дальшого розквіту соціалістичного землеробства... Зїзд пропонує всім парторганізаціям... поліпшувати побутове обслуговування потреб трудящих, по більшовицькому непримиримо борючись з бюрократизмом і чванством, з фактами черстоного і бездушного ставлення окремих збюрократілих працівників до потреб трудящих... Партійні, радянські і профспілкові організації повинні... по-вести нещадну боротьбу проти розкрадання та розтрат в торговій сітці, проти антидержавної практики порушення правил торгівлі й політики цін, рішуче очищаючи торгіву сітку від шахраїв і випадкових людей, зміцнюючи торговий апарат перевіреними відданими і умілими працівниками... XV Зїзд відмічає, що КПбУ.. ліквідувала практику огульного виключення з партії, очистилась від ворогів народу, від наклепників, карєристів і інших негідних елементів, підвищила революційну пильність і тим самим зміцнила свої ряди. Зїзд укажує на необхідність дальшого підвищення пильності комуністів, дальшого посилення критики і самокритики, та необхідність очищування партійних рядів від ворожого і розкладених елементів, забезпечуючи одночасно чуйне і уважне ставлення до розв'язки питань про долю комуністів, відданих справі партії... Зїзд доручає ЦК КПбУ розробити заходи по більш широкому розгортанню антирелігійної пропаганди і піднесенню її теоретичного рівня... Виховуючи молодь в дусі радянського патріотизму, комсомол повинен значно підняти участь молоді у військовій і фізкультурній роботі... XV зїзд КПбУ нагадує всім більшовикам західних областей УРСР про необхідність безустанно підвищувати свою пильність до підступів ворогів народу - буржуазних націоналістів, безпощадно викриваючи їх... Пропагуючи ідеї партії Леніна-Сталіна, ідеї пролетарського інтернаціоналізму, парторганізації повинен і виховувати в трудящих палкий радянський патріотизм... революційну пильність і непримиреність до найзапекліших з ворогів трудового народу до агентури і вірних холопів капіталістів - до українських, польських, єврейських буржуазних націоналістів - ундівців, сунівців, ендеків, пепеєсівців, сіоністів, бундівців та іншої антирадянської нечесті.

ПРОЛОВА ТОВА. КОРНІЧУКА О.Є.

/академік - драматург/

...Вороги намагалися знищити чесних, відданих народу своєму українських інтелігентів. Але великий Сталін прислав на Україну свого вірного соратника Микиту Сергійовича Хрущова, який повів більшовиків України на боротьбу з ворожим кублом і вороги були розгромлені залізною рукою більшовиків. Як не намагалися вороги одірвати українську інтелігенцію від народу, потягнути її в болото націоналізму - не вийшло і не вийде ніколи!... Товариші, з виступів делегатів зїзду - працівників західних областей - ми чули як за короткий час робітники, селяне, інтелігенти на вільній землі будують щасливе життя. Ми знаємо, що там проходить складний процес класової боротьби. Буржуазні націоналісти - українські, польські, єврейські - намагалися підорвати соціалістичне будівництво. Трудящий народ розправляє з ними як з скаженими псами капіталістів, поміщиків. Він творить найсправедливіший суд і бореться з тими, хто раніше допомагав польським панам пригнічувати трудящих Західної України. Дуже приємно відзначити ще один факт, що навіть представники найстарішого покоління української інтелігенції... за останні два роки активно увімкнулись в будівництво нашої радянської соціалістичної культури... І сьогодні ми можемо сміло сказати, що найстарше покоління української інтелігенції рішуче переборює в собі елементи бур-

дуванні психології, націоналізму, консервативності і стає активним учасником будівництва нашої соціалістичної культури... На Україні това-риші, без західних областей - 256 письменників... Зміцнюються творчі зв'язки українських письменників з письменниками великого російського народу... Російські і єврейські письменники на Україні в єдиному колективі, разом з українськими письменниками творять велику літературу народів Радянської України... Є у нас літератори у психіці яких консерватизм ніколи переважає над почуттям нового соціалістичного. Вони розводять "теорії" про те, що українська мова органічна тільки тим, хто вишов з села... Ці горе-літератори не люблять нових слів, які створив наш народ. Вони далі української сільської стріхи не йдуть. В своїх творах романтизують колишне село... не очкури, рогаці, постели і інші причандали старого ідіотичного життя валяють українського селянина. Він любить найскладніші машини найпередовішу агронауку, найпередовіше мистецтво... Швидко прийдуть ті дні, коли в музеях будуть стояти хати під солом'яними стріхами і в хати ці покладуть твори тих літераторів, які у наш час осмілюють солом'яну стріху... Свого часу українські буржуазні націоналісти намагалися одірвати нашу українську літературну мову від братньої російської мови, знищити нові слова, які народились в нашому житті, відкинути нашу мову далеко назад, взести задумані слова. Вони вводили навмисне багато полонізмів і коли передові літератори заперечували, коли енергія розгрімляла ці шкідливі теорії... коли буржуазні націоналісти відчували, що їх карта біта, вони почали вводити з другого боку. Вони швидко перефарбувались і в правильному процесі, в правильній боротьбі за очищення української мови від полонізмів, буржуазні націоналісти, шкідники а також великодержавники, які зімкнулись з ними, почали видавати з української мови, під знаком нібито боротьби з полонізмами справжні слова, створені українським народом... Я бачу кризу десятиріччя той час, коли на земній кулі не буде більш війни, не буде класів, коли в єдиному комуністичному колективі людина-цар природи дійде найвищого розвитку і ця людина створить гімн, який для неї буде найбільш священним - це буде гімн про каменярів фундаторів людського щастя про нашу партію, про благородних лицарів, більшовиків сталінської епохи. Слава ж нашої великій партії!...

Оце передали ми в частині промову, характеристичну для московських побачань встановлення українсько-московських взаємовідносин.

- НА ЗАКОДІ ПЕРЕД КІНЦЕВОЮ ДІЄЮ.

Останній тиждень перейшов під знаком переходу Німеччини до рішучого удару на Францію. Остаточне ананування Норвегії, та ліквідація англійських військ біля фронту у Фінляндії Нарвік дозволили Німеччині перейти до офензиви, якої властиво найсильнішим мовирем є приступлення Італії до війни 10.VI д.р. Всі ці для Франції та Англії так болучі удари викликали ряд взаїмних обвинувачень обох союзників, панічні настрої у Франції, зв'язку Англії про неможливість висилки належної помочі для Франції і т.п., що в свою чергу лише пособляло німецькій армії розгорнути удачно офензиву, що скоро переміялася попросту в погоню за уступаючими французькими військами. В зв'язку із подивугіднов скорістю нім. наступу вперед - 12.VI в нім. руках був Руен, Компінь, Віллерс, Котрет та Райме і Шалон сюр Марн, а до Парижа вже лише 20 км. Французький уряд має перенестися до Тур, в Парижі проголошено стан облоги і пригтовляється Його до оборони. Не бракує при тому познак загрози, що цілу Францію готова обняти апатія. З Мадриту подають вістку будьтоби обурені французькі летуни мали застрілити відомого Пера Кот-а. Пригнобленчі настрої слідні й в Лондоні, звідки знову виходять спроби вихнути Балкан до війни, а зокрема використати Туреччину.

Про перші кроки італійських військ покищо немає ще комунікатів, а перше звіомлення Начальної команди італ. армії говорило лише про налет на Мальту та Північну Африку.

ЗДА ПОСТАЧАЮТЬ ЗБРОЮ АЛІЯНТАМ.

Як повідомляють із Вашингтону, през. Рузвелт дав після довшого отягання 8 червня ^{продажі} згоду на побажання англофільських кругів відносно безпосередньої зброї та муніції для аліантів. І так ЗДА мають продати: 450 7.11/2 цм. гармат, 500.000 крісів, 25.000 автоматичних крісів, та 500 мерзерів Крім того на продаж призначено 17.000 старих скорострільів з часів світової війни та розвідчі та бомбардувальні літаки. Вправді та вся зброя децю перестаріла, то одначе за тим актом продажі лежить деяке політичне значення а саме, як подає "Таймс Геролд" : ЗДА знімають за-слону пасивного глядача і самі виступають до акції, постачаючи аліантам збройну поміч." Якщо йде про своєчасні зобовязання задержання нейтральності, то "Вашингтон Твнінг Стер" попросту пише: "нема тепер часу за-матися правилами міжнародного права, що були скопільовані тому 30 літ. Час, щоб уряд заперестав відкликатися до нейтральности, що прешінь є лише фікція." -

Рівночасно з Вашингтону доносять 6.VI, що през. Рузвелт в рамках нової програми зброєнь предложив внесок до затвердження конгресом 1.277.7 міл. доларів на дозброєння вієська і фльоти. Ця сума має служити для будови 68 воєнних кораблів, а саме 3 авіоматск, 13 кружляків, 22 підводних човнів та 30 нищителів.

Коли б ця пропозиція Рузвелта була прийнята, то загальна сума спеціальних і надзвичайних бюджетових доповнень зрослаб до суми 4.600 міл. доларів. - Як подає агенція Domei з Токіо державний апартамент ЗДА подав японському посольству у Вашингтоні до відома, що ЗДА примушені замкнути вивіз усіх важких для воєнних цілей матеріялів, та що оця постанова розтягатиметься й на усі інші держави. Ембаргові підлягатимуть поза вивозом машин, літаків, летунського приладдя та різних моторів також лінн, гума, манган, хром та деякі роди заліза.- Зазначити треба, що проти одного ембарго японський посол зложив протест, а речник яп. міністерства зак. справ заявив, що це є дискримінацією Японії ЗДА, коли разом ви-якляється, що доставки для Англії і Франції не будуть припинені. -

НАЛАДНАННЯ СОВЕТСЬКО - ЯПОНСЬКИХ ТА СОВЕТСЬКО - ІТАЛІЙСЬКИХ ВЗАЄМИН.

Дня 9.VI дійшло в Москві до остаточного "усунення - як подає ТАСС - перешкод відносно унормування взаємин як поміж СССР і Японією так і поміж зовнішньою Монголією а Манджукою. Мало це наступити у висліді розмов Молотова із японським послом в Москві, Того.

Слідуючого дня, 10.VI наступило навязання взаємин поміж Італією а СССР. В Москві обняв дипломатичне заступництво Італії Россо, а СССР в Римі заступає Гарелкін. Як подає комунікат обидва послы сейчас по приїзді на місця розпочали урядування.

З ОСТАННІХ ХВИЛИН.

Дня 14. VI. Головна Квартира Німецької Армії подала до відома, що німецькі частини заняли Париж. Того самого дня наспіла вістка про підписання торговельного договору поміж Туреччиною а Німеччиною.- З Токіо повідомляють, що між Японією а Сіямом заклчено "Договір приязні". - Французський уряд перенісся з Тур до Бордо. -

ЗДА І СУЧАСНИЙ ВОЄННИЙ КОНФЛІКТ.

Становище ЗДА до сучасної європейської війни не перестає цікавити обидві воюючі сторони та до сьогодні нейтральні ці держави, бо воно в малій мірі вплинуло би на хід і остаточний вислід сучасної війни. Останні зарядження Вашингтону своїм громадянам в Італії, Іспанії про потребу виїзду із цих держав, настрої серед кругів американської адміраліції, доставки воєнного матеріалу для Англії і Франції та вкінці величезні пляни зброєвої висувать питання чи це все тільки засоби обережності й потягнення диктовані "бізнесом", чи виступи активної участі ЗДА по стороні альянтів.

Німецька преса обстоє ще перше можливе вияснення становища ЗДА до європейського конфлікту. "Дас Райх" ч.З. орган мін. Геббельса, припускає, що "європейська війна помимо настроїв в користь альянтів виявиться радше в напрямку більш інтензивної господарської політики тоталітарного характеру та вимагатиме розв'язування домашніх проблем в змислі нового впорядкування на такій частині гльобу." При тому згаданий орган завважує, що "прийняття зобов'язань зі сторони західних держав обмежується до меншого типу літаків та машин," та до "програма зброєвої вплинути на загальне положення доперва з осіння." "Франкфуртер Цайтунг" /з 2.VI./ припускає, що в основі американської зброєвої політики лежить мабуть так сказатиб "резерватіо менталіс" /безпека на всякий випадок/, хоча й припускає, що причини її й те може бути що "континенти децо наближаться" та що ЗДА заінтересовані "політ. - мілітарноу силон Британії як радше функцієр /ніж гарантом/ американської політики безпеки".

Советська преса зброєння в ЗДА оцінює рішуче негативно для можливости стабілізації конфлікту в дотепершньому обсязі, а італійська преса попросту заінтересована вже тим, коли ЗДА вмішається чинно в конфлікт. "Джіорнале д'Італія" містить статтю В.Гайда, що пише: "Вже від років існує в ЗДА сильна течія в користь інтервенції по стороні альянтів. З розвитком військових подій одя готовість чинного вмішання в деяких кругах помітно зросла. Можливість безпосереднього й активного воєнного союзу поміж ЗДА а західними демократіями Німеччина й Італія допускають зовсім спокійно. Вдійсности американську інтервенцію в користь Англії та Франції можна б ствердити вже від першого дня війни. Чим більше тратила би Англія й Франція країн, оборонних ліній, портів, воєнків, зброї, промислових центрів, тим тяжчим було б для далекого заморського союзника приносити поміч і те з успіхом й без небезпеки. Врешті вмішування ЗДА буде офензивним актом, що сьогодні й в майбутньому викличе природні й конечні реакції. Коли ЗДА захотять інтервеніувати в користь якоїсь європейської держави проти іншої, то не можна б передбачувати, длячого одної днини не могла б вмішатися якаянебудь європейська сила в користь якоїнебудь американської нації, що знаходилася в конфлікті із ЗДА. ЗДА є як би невеликор і гідноу уваги була їх сила - не можуть почувати себе покликаними до Божеської місії, що управнявала би їх рішення про життя і долю інших континентів."

Якщо йде про французьку і англійську пропаганду пресоу, то вона стремить до того, щоб доказати ЗДА загрозу зі сторони тотальних держав та вплинути на їх деізієв в напрямі побажаному альянтами. І треба сказати, що принайменше в пресовій пропаганді альянти в ЗДА можуть деякими успіхами похвалитися. "НьюЙорк Гералд Трібун" так сформулував потребу зайняття становища ЗДА: "Ми мусимо обстоєвати нейтральність у війні, але мусимо й заявити, що період нашої нейтральности кінчатся." Чи так буде з хвилиноу виступу Італії - не можна нічого певного сказати, хоч не брак в ЗДА голосів, що "другим континентам не вільно ув'язнювати американського, так інтерпретуєчи на правтці доктрину Монро".

"НІЯКА ПРОБЛЕМА"

239

Під таким наголовком помістив "Франкфуртер Цайтунг" /5.VI./ статтю свого московського кореспондента скритого під криптонімом "Пзг". Питання, що для нього не є проблемою це відносини поміж ССРСР а Німеччиною в майбутньому на тлі сьогоднішніх успіхів німецької зброї на заході. Ціллю статті збити твердження аліантів, будьтоби в ССРСР з великим незадоволенням прийнято вісті про німецькі успіхи в Бельгії та Голяндії, а далі,, що що московська активність на Балкані малаби вказувати на те, що Москва пізнає небезпеку, яку зроджує німецький успіх для неї та на свій лад їй протиставиться. На думку аліантів ССРСР мав би бажати якнайдовшої боротьби на заході, спекулюючи на ослабленні обох воюючих сторін. І на це саме між іншим, як на точку зачепу, мали звернути увагу Франція й Англія висилаючи послів для навязання взаємин з Москвою.

За цим усім очевидно скривається засадниче "ніякої проблеми": по побіді на заході продовжатиме Німеччина "Дранг нах Остен" чи ні? ! А в тім яке тоді становище така можливість казатиме зайняти Москві - оце неперестає інтересувати усіх цєю проблемою заінтересованих. І в пресі стрічаємо де далі частіше спроби прояснити напрямні політики ССРСР тепер і у майбутньому. Договір ССРСР - Югославія, та загалом оживлення московської політики на Балкані німецька преса насвітлює здебільша як "бажання при помочі деяких промислових виробів здобути собі світовий ринок чи докладніше ринок сусідніх і політично Москву інтесуючих держав", хоч рівночасно зазначає, що "нові взаємини ССРСР - Югославія можуть бути й змінені, коли для цього прийде догідний час". /Ноес Вінер Тагеблят з 8.VI./. Об'єктивне ствердження, що це все є лише консеквенцією географічної правди, що "південно-східну Європу флянкують три великодержави" - радше допускає можливість започаткування нової гри сил саме тут.

Багатомовні в тому випадку можуть бути поголоски, що їх ось передаємо за "Франкфуртер Цайтунг" /9.VI./. "Дехто твердить, що Москва думає зміцнити своє мілітарне становище над Чорним Морем, та на Кавказі. Вона поширяє свої впливи на Балкані, доби виперти італійські. Повідомляють про сильні концентрації московських військ раз над границею Бесарабії то знову в Карпатах, а далі коло Львова, біля Вильна а також в Баку. Сталін мав заявити буцімто, що бездільно не буде приглядатися спробам впорядкування південного сходу Європи. Причиною концентрації військ над границями Мадярщини, Румунії, Туреччини та на Близькому Сході має бути вичікування на недалеке приступлення Італії до війни. Москва вже мала позискати своїх сусідів до військового союзу. Румунія відступить Бесарабію за що дістане від Москви гваранцію своїх границь. Мадярщина має бути схлонна зрезигнувати вже з притенсій до Румунії, а Болгарія то вже таки позискана Москвою. При тому всему малоб тут йти про плян з яким, по неволі годиться Німеччина хоч аліанти його піддержують, а за яким гегемонія на Балкані малаб перейти до ССРСР.

Щоб виказати неправдивість можливого ускладнення взаємовідносин ССРСР - Німеччина видвигає німецька преса відому заяву Молотова, та твердить, що "помимо цілого ряду вісток про південний схід Європи немає ніяких підстав, що там стоїмо на передодні якихнебудь акцій зі сторони ССРСР. Як аргумент на це "Пзг" витягає ще й те, що один американський журналіст на запит спрямований до совітського громадянина чи Німеччина не звернеться проти ССРСР коли побідить Англію і Францію, мав дістати відповідь ось яку: "Коли Німеччина виборе собі в боротьбі проти Англії і Франції належне місце під сонцем, то само собою й мови не буде про "Дранг нах Остен" бо це тоді ніяка проблема."

І таке окреслення взаємовідносин Москва - Німеччина, німецька преса скваліко підхоплює. Однак "ніяка проблема" різно може бути інтерпретована. Але коли рівночасно в німецькій пресі /між іншим в "Кракауер Цайтунг" з 11.VI./ стрічаємо підкреслення потреби плекання "фанатичної віри в німецьке післанництво на Сході", то щойно тоді мабуть можемо схопити суть пітійського твердження: "Дранг нах Остен кеін Проблем".

НАЦІОНАЛЬНИЙ СКЛАД НАСЕЛЕННЯ С.С.С.Р.

ЗА ПЕРЕПИСЮ З СІЧНЯ 1939. РОКУ.

/без Західної України і Зах. Білорусі/

Національності: Загальне число: Процентний склад:

1. Росіяни	99,019.929	58.41
2. Українці	28,070.404	16.56
3. Білоруси	5,267.431	3.11
4. Узбеки	4,844.021	2.86
5. Татари	4,300.336	2.54
6. Кавкази	3,098.764	1.83
7. Євреї	3,020.141	1.78
8. Азербайджанці	2,274.805	1.34
9. Грузини	2,248.566	1.33
10. Вірмени	2,151.884	1.27
11. Мордвини	1,451.429	0.86
12. Чингізи	1,423.534	0.84
13. Чуканці	1,367.930	0.81
14. Таджики	1,228.964	0.72
15. Киргизи	884.306	0.52
16. Народи Дагестану	857.371	0.50
17. Башкири	842.925	0.50
18. Туркмени	811.769	0.48
19. Поляки	626.905	0.37
20. Удмурти	605.673	0.36
21. М'явці	481.262	0.28
22. Калми	400.724	0.24
23. Чеченці	407.690	0.24
24. Осетини	354.547	0.21
25. Греки	285.896	0.17
26. Молдавани	260.023	0.15
27. Карелі	252.559	0.15
28. Каракалпаки	185.775	0.11
29. Коряки	180.412	0.11
30. Кабардинці	164.106	0.10
31. Фінляндці	143.074	0.08
32. Естонці	142.465	0.08
33. Калмики	134.327	0.08
34. Латвійці і Лезгінці	126.900	0.07
35. Болгари	113.479	0.07
36. Інгуші	92.074	0.05
37. Абіґенці	87.973	0.05
38. Карачаївці	75.737	0.04
39. Абхазы	58.969	0.03
40. Акаси	52.602	0.03
41. Ойрати	47.717	0.03
42. Курди	45.866	0.03
43. Балкани	42.666	0.03
44. Гренці	39.037	0.02
45. Литовці	32.342	0.02
46. Китайці	29.620	0.02
47. Чехи і словаки	26.919	0.02
48. Араби	21.793	0.01
49. Асирійці	20.207	0.01
50. Інші	807.279	0.48

Разом : 169,519.127 100.00